

Po potrójnym szoku związanym z pandemią Covid-19, przerwaniem globalnych łańcuchów wartości i wojną Rosji z Ukrainą, kanclerz Niemiec Olaf Scholz ogłosił punkt zwrotny (*Zeitenwende*) w polityce zagranicznej kraju i rozpoczął poważną zmianę w jej wymiarze strategicznym i gospodarczym. Nadal nie jest jasne, na czym dokładnie ta zmiana polega, jak znacząca i trwała będzie, a także czy znajdzie poparcie kluczowych podmiotów gospodarczych, czy raczej spotka się z istotnym sprzeciwem ze strony kluczowych interesariuszy. Proponowane badanie dotyczy zachodzącej zmiany polityki i jej kontestacji w obszarze strategicznej zagranicznej polityki gospodarczej Niemiec (*strategische Außenwirtschaftspolitik*) poprzez dokładne zbadanie trzech obszarów polityki gospodarczej: 1) kształtowania rynku zielonego wodoru, 2) promowania międzynarodowej roli euro oraz 3) rozpoczęcie nowej polityki handlowej w kontekście dyplomacji opartej na wartościach. Opierając się na teoretyzowaniu analitycznym i badaniach empirycznych, projekt ten ma na celu połączenie trzech nurtów literatury politologicznej, aby lepiej wyjaśnić zwrot w strategicznej zagranicznej polityce gospodarczej Niemiec: ideowego instytucjonalizmu historycznego (HI); ram koalicji rzeczniczych (ACF); oraz literatury dotyczącej reżimów wiedzy i narodowego pochodzenia idei politycznych.

Projekt, w ścisłej współpracy z kluczowymi interesariuszami, rozważy perspektywę głównych aktorów trójkąta gospodarczego ukształtowanego w ramach długiej tradycji korporacyjnej w Niemczech: decydentów, przedstawicieli biznesu i działaczy związkowych, a następnie rozszerzy tę próbę, tak aby obejmowała kluczowe organizacje zajmujące się wpływaniem na stan rzeczy w polityce, zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym. Ostatecznie projekt ma na celu doprowadzenie do pełniejszego zrozumienia trwającej zmiany polityki w Niemczech i sformułowanie bardziej ogólnych obserwacji na temat trzech kluczowych obszarów zagranicznej polityki gospodarczej: energii, finansów i handlu. Jego wyniki mogą być interesujące i wyposażać decydentów, przedstawicieli biznesu, ekspertów i analityków w lepsze zrozumienie niemieckiej polityki i krajobrazu gospodarczego oraz pomóc w odpowiednim modyfikowaniu ich polityki zagranicznej i operacji biznesowych.

Ambicją tego projektu badawczego jest dostarczenie odpowiedzi o wysokiej jakości naukowej na zestaw pytań, które są istotne pod względem akademickim i społecznym oraz przekazanie tych odpowiedzi odpowiednim odbiorcom naukowym i pozaakademickim. Projekt opiera się na założeniu, że w nadchodzącej dobie rywalizacji mocarstw, tzw. „uzbrojenia współzależności” i postępującej regionalizacji, a nie globalizacji, nie jest już możliwe odrębne realizowanie celów polityki bezpieczeństwa i celów polityki gospodarczej na arenie międzynarodowej. Przykład Niemiec dostarcza odpowiednich argumentów do zbadania głównych zwrotów w polityce i kształtowania zagranicznej polityki gospodarczej. Niemcy stanowią kluczowe studium przypadku zachodniej gospodarki, która postawiła „zakład strategiczny” na globalizację i współzależność – i teraz ponosi tego konsekwencje. Dlatego bardzo potrzebne jest skupienie się na ekonomicznych aspektach *Zeitenwende*, ponieważ punkt zwrotny w Niemczech będzie miał prawdopodobnie znacznie większe implikacje dla ekonomicznych względów niemieckiej polityki zagranicznej (jak *Ostpolitik* czy *Wandel durch Handel*), znacznie większe niż w odniesieniu do *Westbindung* czy przywiązania do multilateralizmu i integracji europejskiej, ponieważ te tradycje prawdopodobnie pozostaną niezmiennione. Bez kompleksowego zrozumienia, jak przebiega istotna zmiana polityki zagranicznej w kraju takim jak Niemcy, który do tej pory opierał swoją politykę zagraniczną na pojęciu „pokoju dywidendy” i wierze w prodemokratyzacyjną siłę stosunków handlowych, nie będziemy w stanie sformułować bardziej generalnych obserwacji dotyczących reakcji państw na zmieniający się porządek międzynarodowy.

Projekt ma na celu osiągnięcie następujących efektów: pogłębi wśród decydentów, przedstawicieli biznesu, związków zawodowych i innych interesariuszy zrozumienie powodów i sposobu w jaki sposób następuje zwrot w strategicznej zagranicznej polityce gospodarczej, a także zmapuje pole polityki gospodarczej i zidentyfikuje siły naciskające na zmianę oraz opowiadające się za zachowaniem status quo, oraz przedstawi implikacje dla sojuszników politycznych i partnerów handlowych. Umożliwi on przeformułowanie kwestii politycznych dotyczących tego, jak najlepiej reagować na zmieniające się otoczenie międzynarodowe, a także jak opracować nowy zestaw narzędzi polityki zagranicznej, odpowiedni dla nowej ery. Wzmocni i rozszerzy sieci aktorów zaangażowanych w projektowanie i analizę niemieckiej polityki.

Zespół badawczy będzie również dążył w ramach dostępnych środków, aby ten projekt badawczy był widoczny i wywierał wpływ poza murami środowiska akademickiego. Oczekuje się, że projekt wygeneruje następujące rodzaje oddziaływania w świecie pozaakademickim: jeden artykuł popularyzujący wyniki w medium na poziomie krajowym, zestaw wywiadów dla krajowych i lokalnych mediów, podcast online, a także zestaw wykładów dla zainteresowanych odbiorców.